

Plasbuisoperatie: open urethraplastiek

Urethraplastiek is de verzamelnaam voor verschillende operaties bij vernauwing van de plasbuis (urethra). De uroloog legt de plasbuis chirurgisch open en verwijdert het deel waar de vernauwing zit. Hierna worden de uiteinden van de plasbuis weer aan elkaar vastgehecht.

De operatie

De operatie gebeurt onder volledige narcose of met een ruggenprik. Bij een ervaren uroloog is het succespercentage 90 procent.

Vervangend slijmvlies bij te lange vernauwing

Soms kunnen de uiteinden van de plasbuis niet aan elkaar worden gehecht omdat de penis daardoor korter zou worden of omdat de vernauwing te lang is. Dan vervangt de uroloog een stukje plasbuis met ander slijmvlies. Dit slijmvlies wordt uit het binnenblad van de voorhuid gehaald of uit de mond (wang, lip of onderkant van de tong).

Hiervoor zijn twee operaties nodig: één om het vervangend slijmvlies te verkrijgen en één voor de vernauwing. Deze twee ingrepen gebeuren bij bijna iedereen in één keer. Soms moet het in twee stappen om de kans op succes te vergroten. De plasbuis wordt dan bij de eerste operatie nog niet gesloten. Het nieuw geplaatste slijmvlies krijgt eerst de tijd om goed in te groeien. Na ongeveer drie maanden wordt u opnieuw geopereerd waarbij de plasbuis en huid worden gesloten.

Operatie bij ernstige verlittekening

Een operatie heeft weinig kans op succes als er veel verlittekening in de plasbuis is. Het is dan vaak wel mogelijk een definitieve verbinding te maken tussen het eerste stukje plasbuis en de huid van het kruis. U moet dan voortaan zittend plassen en ook het sperma komt door deze opening naar buiten.

Genezing van de wond

Na de operatie hebt u een wond tussen het balzak en de anus. De genezing daarvan duurt twee tot drie weken. In het begin kunt u last hebben van bloed in de urine. Dit is normaal en kan geen kwaad.

Katheter

U hebt één tot drie weken een katheter. U kunt hierdoor last krijgen van blaaskramp: u hebt het gevoel dat u moet plassen of hebt pijn aan de top van de penis. Hiervoor kunt u medicijnen krijgen.

De uroloog verwijdert de katheter als de wond genezen is. Dit wordt gecontroleerd met een röntgenfoto. Hiervoor komt u terug naar het ziekenhuis. De genezing van de wond in de plasbuis kan één week duren, maar ook langer.

Weer thuis

Voorschriften

Voor een goede genezing zijn de volgende regels belangrijk:

- Draag een onderbroek die stevig zit en leg de eerste dagen na de operatie de penis omhoog in verband met zwelling.
- Veeg na ontlasting af van voor naar achter of spoel met water. Dit vermindert de kans op infectie van de wond.
- Drink voldoende (twee liter per dag), dit verkleint de kans op blaasontsteking.
- Voorkom druk op het kruis en de katheter bijvoorbeeld door zwaar tillen. Dit kan leiden tot beschadigingen in het operatiegebied.
- Doe drie weken geen zware werkzaamheden (het is te zwaar als u veel kracht moet zetten en ook de buikspieren moet aanspannen).
- Voorkom een orgasme als u nog een katheter hebt.
- Voorkom de eerste drie maanden druk op het kruis met fietsen, motor- of paardrijden.
- Zit de eerste drie maanden niet lange tijden achter elkaar, er kan dan te veel druk in het kruis ontstaan.

Tips

- Bent u aan uw wang of tong geopereerd voor vervangend slijmvlies? Eet de eerste dagen na de operatie koud en vloeibaar voedsel. Waterijsjes kunnen de pijn verzachten, net als spoelen met mondwater.
- Zitten kan pijnlijk zijn. Een dik zacht kussen helpt.

Contact opnemen met het ziekenhuis

Bij de volgende klachten moet u direct contact opnemen met het ziekenhuis, ook buiten kantooruren:

- Koorts boven 38,5°C.
- Erg rode of pussende wond.
- Aanhoudende ernstige pijn in het operatiegebied.
- Weinig urine, ook al drinkt u veel.
- Bloederige urine met stolsels.
- Problemen met de katheter.

De katheter mag alleen worden verwijderd in overleg met uw arts.

Mogelijke complicaties

Infecties

Bij elke operatie is er risico op infectie, dus ook bij operaties vanwege plasbuisvernauwing.

Blaas- en plasbuisontsteking komen weinig voor. Om de kans op infectie te verkleinen krijgt u al voor de operatie antibiotica.

Nabloeding

Ook een nabloeding kan na elke operatie voorkomen. Daarom wordt na de operatie in het ziekenhuis het bloedverlies in de gaten gehouden.

Incontinentie

Incontinentie is bijna nooit een gevolg van een operatie aan de plasbuis. Toch hebben sommige mannen er last van na de ingreep. Dat komt meestal doordat de urine makkelijker door de plasbuis gaat. Ook maakt de katheter de sluitspier tijdelijk zwakker. Deze incontinentie is goed te verhelpen door oefeningen van de sluitspier en de bekkenbodemp. Een bekkenfysiotherapeut kan u deze oefeningen aanleren.

Zeldzame complicaties

Onderstaande complicaties komen heel zelden (minder dan één procent) voor:

- Abnormale verbinding tussen plasbuis en huid (urethrafistel).
- Schade aan de speekselklier bij het wegnemen van wangslimvlies voor urethraplastiek.
- Zenuwschade en doorbloedingsproblemen aan de onderbenen door langdurige druk in de kuiten tijdens het liggen in beensteunen.

Mogelijke gevolgen op lange termijn

Seksualiteit

Veel mannen zijn bang dat een operatie aan de plasbuis impotentie veroorzaakt. Dat klopt niet. Een plasbuisoperatie heeft geen invloed op de erectie en het seksuele leven. De zaadlozing kan juist verbeteren na de ingreep.

Ongeveer vijf procent van de mannen heeft toch last van erectiestoornissen. Dit gaat meestal vanzelf weer over, al kan het wel een half jaar duren. Tijdelijk gebruik van erectiepillen kan een oplossing zijn. Ook kan een bezoek bij de seksuoloog helpen.

Impotentie door bekkenschade

Een plasbuisvernaauwing kan het gevolg zijn van schade aan het bekken, bijvoorbeeld door een ongeluk of val. Vaak zijn dan ook de bloedvaten en zenuwen beschadigd die voor een erectie zorgen. Dit probleem kan helaas niet door een operatie worden verholpen.

Terugkerende vernauwing

Na een operatie kunt u opnieuw last krijgen van een vernauwing in de plasbuis. Door de operatie kan namelijk littekenweefsel ontstaan dat voor een nieuwe vernauwing zorgt. Sommige mannen krijgen al kort na de operatie hier last van, andere veel later. Soms blijven de vernauwingen terugkeren. Dan kan gekozen worden voor het oprekken van de plasbuis of voor een nieuwe operatie.

Doof prikkelend gevoel in het littekengebied

Minder dan tien procent van de mannen heeft last van een doof prikkelend gevoel op de plaats waar ze zijn geopereerd. Dit gaat altijd over, maar het kan wel enkele maanden duren.